

[00:01] **Σ.Ν.** Να τα πάρουμε από την αρχή. Ονομάζεστε; Πείτε μας το όνομά σας;

[00:10] **Ζ.Γ.** Γρηγόρης

[00:12] **Σ.Ν.** Και το επίθετο;

[00:14] **Ζ.Γ.** Ζιώγας

[00:15] **Σ.Ν.** Πότε γεννηθήκατε κ. Ζιώγα;

[00:19] **Ζ.Γ.** Το 1931 γεννηθείς

[00:24] **Σ.Ν.** Γεννηθήκατε στο Καστράκι; **[Το Καστράκι βρίσκεται κοντά στην Καλαμπάκα, στο δρόμο για τα Μετέωρα σε υψόμετρο 270 μέτρα. Σήμερα ανήκει στο Δήμο Μετεώρων]**

[00:27] **Ζ.Γ.** Στο Καστράκι ναι, η μάνα μου έκανε έξι (6) παιδιά, δύο (2) χάθηκαν τα πρώτα και τέσσερις (4) εμείς, το ένα είναι στην Αυστραλία και δύο ήμαστε εδώ.

[00:37] **Σ.Ν.** Όλη σας τη ζωή εδώ στο Καστράκι τη ζήσατε;

[00:40] **Ζ.Γ.** Ναι εδώ

[00:41] **Σ.Ν.** Ωραία θα μας αφηγηθείτε, θα μας πείτε ιστορίες από το παλιό Καστράκι; Από την Κατοχή και μετά; Βέβαια ήσασταν παιδί τότε

[00:53] **Ζ.Γ.** Από το παλιό επάνω στο Καστράκι;

[00:54] **Σ.Ν.** Και από το παλιό Καστράκι και με τους Γερμανούς όπως ήταν στην κατοχή εδώ πέρα όπως ζούσαν

[01:01] **Ζ.Γ.** Όπως άκουγα τους παλιούς εμείς ήμασταν τρία (3) χωριά έξω στο δάσος, φύγανε όλα επί τουρκοκρατίας και πήγανε στο παλιό το χωριό επάνω και φτιάξανε σπίτια. Εκεί γεννηθήκαμε και μετά ήρθαμε εδώ κάτω και μέναμε.

[01:15] **Σ.Ν.** Μάλιστα. Εσείς κινδυνέψατε όσο ζούσαν, όσο ήταν οι Γερμανοί στο Καστράκι κινδυνέψατε εσείς ο ίδιος ή η οικογένειά σας ;

[01:28] **Ζ.Γ.** Όχι

[01:38] **Σ.Ν.** Ήταν πάντα φιλικοί όσο μπορούσαν να είναι απέναντι σας; Δεν απειλούσαν τους κατοίκους; Όσο ήταν οι Γερμανοί στο Καστράκι κινδυνέψατε; Απειλήσαν;

[02:01] **Ζ.Γ.** Ήμασταν έξω στο δάσος

[02:02] **Σ.Ν.** Στο δάσος ζούσατε, ερχόσασταν στο Καστράκι;

[02:07] **Ζ.Γ.** Όχι

[02:08] **Σ.Ν.** Καθόλου; Τα χωράφια που ήταν;

[02:10] **Ζ.Γ.** Εδώ τα είχαμε όλα κατά μήκος του δρόμου από Καλαμπάκα μέχρι Μουργκάνη **[Η Μουργκάνη είναι οικισμός της Θεσσαλίας στην Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων]**

[02:19] **Σ.Ν.** Πως ζούσατε εκείνα τα χρόνια;

[02:21] **Ζ.Γ.** Έξω στο δάσος

[02:25] **Σ.Ν.** Είχατε καλύβες; Ζούσατε σε καλύβες; Σε σπίτια;

[02:29] **Ζ.Γ.** Ναι

[02:34] **Σ.Ν.** Και τα χωράφια; Τι καλλιέργειες είχατε στα χωράφια;

[02:39] **Ζ.Γ.** Όλο αμπέλια τα είχαμε, αμπέλια και ελιές. Τώρα δεν υπάρχει τίποτα. Τώρα μαζεύτηκαν μέσα στην Καλαμπάκα [**Η Καλαμπάκα βρίσκεται στο βορειοδυτικό μέρος του Θεσσαλικού κάμπου. Είναι χτισμένη δίπλα στο σπάνιο γεωλογικό φαινόμενο των Μετεώρων**] όλοι και δεν δουλεύει κανένας η νέα γενιά. Όποιος παλιός φεύγει από την οικογένεια ότι αφήνει πίσω χωράφια, σπίτια, μαγαζιά τι αφήνει όλα μένουν

[03:03] **Σ.Ν.** Δεν εργάζονται πια στα χωράφια

[03:05] **Ζ.Γ.** Εδώ στο Καστράκι είναι περίπου εκατόν πενήντα (150) σπίτια παρατημένα όλα, όποιος παλιός φεύγει μένουν όλα. Δεν ξέρω πάντως δεν είναι καλά χρόνια. Εγώ έχω δουλέψει από δεκατριών (13) χρονών μέρα νύχτα

[03:24] **Σ.Ν.** Θέλετε να μας πείτε πως περάσατε; Πως ζήσατε εκείνα τα χρόνια;

[03:29] **Ζ.Γ.** Έχω από 13 χρονών που δούλευα μέρα νύχτα εγώ και η γυναίκα μου φτιάξαμε αυτά που βλέπεις εδώ, επάνω ξενοδοχείο έχω φτιάξει με τη δουλειά όλα. Δουλεύαμε 20 ώρες το 24ωρο και δουλεύω ακόμη και τώρα σηκώνομαι, κοιμάμαι στις 12 και στις 4 σηκώνομαι. Έρχομαι ντανίζω (τοποθετώ αντικείμενα το ένα πάνω στο άλλο, σχηματίζοντας στοίβα, σωρό) κρέατα και στα 95 χρόνια, έκλεισα τα 94 και έχω 3 μήνες που πάω στα 95

[03:57] **Σ.Ν.** Ωραία να σας δίνει ζωή ο Θεός. Δουλεύατε στα χωράφια ;

[04:05] **Ζ.Γ.** Ναι

[04:06] **Σ.Ν.** Άλλη δουλειά κάνατε;

[04:08] **Ζ.Γ.** Έχω κάνει πολλά επαγγέλματα

[04:11] **Σ.Ν.** Θα μας πείτε;

[04:13] **Ζ.Γ.** Στα χωράφια είχαμε υπαλλήλους, στα αγελάδια (αγελάδες), γίδια μέχρι το 1965 μετά δεν μπορούσα να βρω υπαλλήλους και τα πούλησα και άλλαξα επάγγελμα και έκανα αυτή την ταβέρνα, ταβερνιάρης

[04:34] **Σ.Ν.** Ανοίξατε ταβέρνα

[04:37] **Ζ.Γ.** Και ταβέρνα που άνοιξα έγινα πετυχημένος κατ' ευθείαν. Γνώριζα τα κρέατα και είχα πάντα καλά και τάισα όλους τους υψηλής τάξης ανθρώπους, πέρασαν όλοι της υψηλής τάξης μέχρι τη Βασίλισσα Ολλανδίας τάισα και δεν είχα μαγαζί ένα κουτλούκι (υπόγειο ή μικρό, παραδοσιακό χώρο που σερβίρει κρασί και φαγητό) είχα αν είχα το μαγαζί που έχω τώρα... είμαι επιτυχημένος επαγγελματίας

[04:57] **Σ.Ν.** Μπράβο σας

[04:58] **Ζ.Γ.** Έχω όνομα σε όλη την επικράτεια της Ελλάδας, με ξέρουν όλοι και όλοι πέρασα από εδώ και περνάνε συνέχεια, όλοι οι υψηλής τάξης άνθρωποι έχουν περάσει όλοι από εδώ, από όλες τις υπηρεσίες όλοι εδώ ερχόταν

[05:13] **Σ.Ν.** Ωραία, άλλα επαγγέλματα που υπήρχαν στην παλιά Καλαμπάκα και στο Καστράκι;

[05:21] **Ζ.Γ.** Ε δεν υπήρχαν τότε μαγαζιά. Το Καστράκι ήταν μεγαλύτερο σε πληθυσμό από την Καλαμπάκα παλιά. Όσοι ήταν στο Σοποτό (περιοχή στην πόλη της Καλαμπάκας) στην παλιά Καλαμπάκα οι καλαμπακιώτες ενώ εμείς ήμασταν περισσότεροι εδώ στο Καστράκι

[05:41] **Σ.Ν.** Πόσοι κάτοικοι ήσασταν;

[05:43] **Ζ.Γ.** Ήμασταν πιο πολλοί κάτοικοι από την Καλαμπάκα, μετά στην Καλαμπάκα μαζεύτηκαν τα χωριά σιγά σιγά και έγινε η Καλαμπάκα ενώ εμείς ήμασταν παραπάνω

[06:01] **Σ.Ν.** Το Καστράκι το καινούριο πότε χτίστηκε όπως το γνωρίζουμε σήμερα;

[06:05] **Ζ.Γ.** Ε σιγά σιγά ο κόσμος έφυγε από εκεί επάνω γιατί τα σπίτια ήταν κολλητά το ένα με το άλλο έφυγαν και εξαπλώθηκαν εδώ προς τα κάτω και εμείς το ίδιο εδώ μέναμε από κάτω

[06:16] **Σ.Ν.** Εσείς πότε χτίσατε το σπίτι;

[06:18] **Ζ.Γ.** Να εδώ από κάτω λίγα μέτρα ήταν το δικό μου το παλιό, σ' αυτό μεγαλώσαμε και μετά κάναμε αγορά αυτό και φτιάξαμε εδώ

[06:31] **Σ.Ν.** Σχολείο υπήρχε στο Καστράκι;

[06:34] **Ζ.Γ.** Πως δεν υπήρχε σχολείο; Τώρα υπάρχει σχολείο αλλά δεν υπάρχουν παιδιά

[06:43] **Σ.Ν.** Το θυμάστε το παλιό το σχολείο;

[06:44] **Ζ.Γ.** Πως δεν το θυμάμαι, μόνο το θυμάμαι

[06:50] **Σ.Ν.** Τι θυμάστε; Κάποια ιστορία που σας έχει μείνει ξεχωριστή;

[06:57] **Ζ.Γ.** Ε τι να θυμάμαι στο σχολείο που ήμουν; Στο σχολείο εγώ πήγα μέχρι Τετάρτη τάξη πήγα εδώ στο δημοτικό και μετά πήγα στο Γυμνάσιο γιατί τότε έδιναν από Τετάρτη τάξη πήγαιναν στο Γυμνάσιο και πήγα πρώτη γυμνασίου και μετά ήρθαν οι Γερμανοί και διέκοψα στα βουνά πάνω και τα άφησα τα γράμματα, δεν συνέχισα να βγάλω το γυμνάσιο

[07:23] **Σ.Ν.** Όταν ήρθαν δηλαδή οι Γερμανοί έκλεισε και το σχολείο; Έφυγαν τα παιδιά;

[07:29] **Ζ.Γ.** Ναι

[07:36] **Σ.Ν.** Και πως ζούσατε; Εσείς σαν παιδί πως σας φαινόταν που ζούσατε στο βουνό;, που αφήσατε το σχολείο έπρεπε να ζήσετε στο βουνό πως σας φαινόταν;

[07:48] **Ζ.Γ.** Και μετά την κατοχή δεν πήγα πάλι σχολείο

[07:54] **Σ.Ν.** Σας φαινόταν δύσκολο;

[07:56] **Ζ.Γ.** Δεν πήγα γιατί είχαμε αγελάδια (αγελάδες), είχαμε πρόβατα και ασχολήθηκα με αυτά

[08:02] **Σ.Ν.** Όσο ήταν οι Γερμανοί φοβόσασταν;

[08:09] **Ζ.Γ.** Βεβαίως, ναι περάσαμε χρόνια δύσκολα να μην έρθουν άμα 'ρθούν

[08:21] **Σ.Ν.** Ήταν πολλοί οι Γερμανοί στρατιώτες;

[08:27] **Ζ.Γ.** Ε όχι δεν ήταν και πολλοί, στην Καλαμπάκα ήταν

[08:34] **Σ.Ν.** Πόσο καιρό ζήσατε στο δάσος;

[08:38] **Ζ.Γ.** Στο δάσος περίπου ένα χρόνο, όχι είχαμε το 1944 συνέχεια ήμασταν φευγάτοι

[08:57] **Σ.Ν.** Σε ποια περιοχή ακριβώς θυμάστε το όνομα της περιοχής;

[09:02] **Ζ.Γ.** Που μέναμε; Πέρα στο Στενάχωρο [**Αναφέρεται ως ο «στενάχωρος βράχος» στον οποίο είναι χτισμένη η ανδρική Ιερά Μονή του Αγίου Νικολάου Αναπαυσά. Η τοποθεσία αυτή βρίσκεται ανεβαίνοντας από το χωριό Καστράκι προς τα Μετέωρα, ανάμεσα σε ερειπωμένα μοναστήρια (Προδρόμου, Παντοκράτορας)**]

[09:05] **Σ.Ν.** Άλλη μια φορά θα μας το πείτε; Πως λεγόταν η περιοχή;

[09:09] **Ζ.Γ.** Στενάχωρο, εκεί μέναμε

[09:13] **Σ.Ν.** Είναι μακριά από το Καστράκι;

[09:17] **Ζ.Γ.** Από εδώ; Ε τρία (3) χιλιόμετρα

[09:25] **Σ.Ν.** Και φαγητό πως βρίσκατε; Νερό μέσα στο δάσος;

[09:29] **Ζ.Γ.** Ε εκεί που μέναμε είχε και νερό

[09:34] **Σ.Ν.** Το φαγητό;

[09:36] **Ζ.Γ.** Φαγητό, το ψωμί το ζύμωναν στην μπότσα [**Σκεύος Ζυμώματος (Λεκάνη/Μπολ)**] τότε

[09:44] **Σ.Ν.** Τί ήταν σκεύος; Ήταν κάποια λεκάνη; Κάποιο σκεύος που χρησιμοποιούσαν στα νοικοκυριά;

[09:53] **Ζ.Γ.** Ναι

[09:57] **Σ.Ν.** Πόσα άτομα μένατε μέσα στην καλύβα;

[10:00] **Ζ.Γ.** Ε άλλοι έμεναν στο Στενάχωρο άλλοι έμενα αλλού όχι σε ένα μέρος όλοι

[10:04] **Σ.Ν.** Εσείς; Εκεί που μένατε εσείς, το δικό σας σπίτι πόσα άτομα μένατε;

[10:13] **Ζ.Γ.** Πόσα μέναμε; Μέναμε εγώ, ο μπάρμπας μου και ο άλλος ο μπάρμπας μου, τρεις (3) οικογένειες. Από δύο δωμάτια είχαμε, στρώμα καταγής κοιμόμασταν, στρωματσάδα καταγής. Τζάκι και καταγής.

[10:35] **Σ.Ν.** Έκανε κρύο;

[10:37] **Ζ.Γ.** Όχι είχαμε τζάκι ζέστη και εγώ ο πατέρας είχε σε όλα τα χωριά και από ένα φίλο και όταν κατέβαιναν εδώ στην Καλαμπάκα είχαν κανένα δικαστήριο δεν υπήρχαν ξενοδοχεία και που θα πάμε; Στο Ζιώγα είχαμε κάθε βράδυ μουσαφίρη στο σπίτι από όλα τα χωριά και ήμασταν καλά νοικοκυραίοι. Είχα και τη γριά μου, τη μανιά (ιδιωματισμός για την λέξη γιαγιά) μου μας έφερναν τα σάρια, τα ξεφόρτωναν εδώ στην πλάκα ψηλά 80αρια τσουβάλια δεν άφηνε κανένα επάνω τα έπαιρνε αυτή «κερατάδες έλεγε τα σπίτια να μην είναι άδεια να είναι γεμάτα τα αμπάρια έλεγε» και είχαμε πάντα τώρα είναι άδεια τα σπίτια δεν υπάρχει τίποτα, έτσι και γίνει αποκλεισμός δεν υπάρχει τίποτα. Τότε σώσαμε και άλλους, είχα μια οικογένεια δίπλα στην γειτονιά μου, είχε πέντε (5) κορίτσια φτωχός εμείς ήμασταν τέσσερα παιδιά

ερχόταν μας σιδέρωναν τα έβγαζε η μάνα μου τυριά, γάλατα, στο υπόγειο είχαμε 50 βαρέλια 50αρια τυρί και πουλούσαμε γιατί είχαμε γάλα πολύ

[11:57] **Σ.Ν.** Ποια χρονιά; Ποια χρονολογία ήταν

[12:00] **Ζ.Γ.** Από το 1940 μέχρι το 1944 συνέχεια όλα τα χρόνια αυτά ήταν μέσα στον πόλεμο να μην έρθουν αυτά τα χρόνια αν έρθουν..

[12:12] **Σ.Ν.** Ήταν πραγματικά δύσκολα; Τι άλλο σας φάνηκε τόσο δύσκολο

[12:17] **Ζ.Γ.** Έφτανε ο κόσμος να στουμπάει (εννοεί να στουμπίζει, να χτυπάει μέχρι να γίνει πολτός) αγριάδα (άγρια χόρτα) και να τα ψήνει ψωμί, αγριάδα τέτοια χρόνια περάσαμε

[12:34] **Σ.Ν.** Τι τρώγατε εκείνα τα χρόνια;

[12:37] **Ζ.Γ.** Εμείς τρώγαμε όπως τρώμε τώρα κρέατα είχαμε συνέχεια εμείς φάγαμε συνέχεια, δεν πεινάσαμε εμείς, εμείς σώσαμε κι άλλους. Όλοι όσοι είχαμε κτηνοτροφία σώσαμε και τους άλλους. Είχαμε πέρα στο Στενάχωρο κάπου 7-8 εδω από το χωριό ερχόταν μπουσουλώντας δεν είχαν κουράγιο να περπατήσουν και τους έκανε 10 οκάδες γάλα κάθε πρωί και έτρωγαν, Απρίλιο και Μάιο 2 μήνες τους είχα αναλάβει εγώ και ήμουν 13 χρονών, άρμεγα τις αγελάδες και τους έφτιαχνα κουκούλα (με το γάλα εννοεί γέμιζε πολύ το πιάτο) και έτρωγαν

[13:21] **Σ.Ν.** Δηλαδή η μία οικογένεια βοηθούσε την άλλη οικογένεια

[13:25] **Ζ.Γ.** Ναι, σου είπα είχα 10 στην πλάτη ερχόταν κάθε πρωί και τους έκανα κουρκουτόγαλο (παλιά συνταγή όπου ανακάτευαν το γάλα με το κουρκούτι και τη ζάχαρη) 13 χρονών δεν μπορούσα ούτε την φωτιά να ανάψω, τέτοια χρόνια περάσαμε αλλά εμείς δεν πεινάσαμε σου είπα είχαμε. Εμείς σώσαμε τους άλλους.

[13:53] **Σ.Ν.** Τι άλλο σας φάνηκε δύσκολο; Γιατί σας φαινόταν δύσκολα εκείνα τα χρόνια;

[14:03] **Ζ.Γ.** Δεν ήταν δύσκολα καθόλου, δύσκολα ήταν που ήταν οι Γερμανοί μέσα αλλιώς δεν ήταν δύσκολα τα χρόνια ήταν καλά τα χρόνια μετά η παράδοση τώρα όλα τέλειωσαν έβλεπες γυναίκες με τα σεγκούνια (**Τα σεγκούνια (ή σεγκούνι) είναι παραδοσιακά γυναικεία επενδύματα (αμάνικα γιλέκα ή μακριές κάπες) της ελληνικής παραδοσιακής φορεσιάς**) όταν ήταν γιορτές να χορεύουν τώρα δεν ακούς τίποτα.

[14:31] **Σ.Ν.** Οι Γερμανοί φόβιζαν τον κόσμο, τρόμαζαν τους κατοίκους ;

[14:41] **Ζ.Γ.** Όχι δεν πείραζαν οι Γερμανοί αν δεν τους πειράζαμε εμείς όπως σου είπα σκότωσε τον αδερφό του δεν θα είχαμε τέτοιο πράγμα (αναφέρεται σε περιστατικό αντίποινων των Γερμανών στο Καστράκι όπως το περιέγραψε παραπάνω)

[14:52] **Ζ.Γ.** Και αυτούς που σκότωσαν στον μύλο οι Γερμανοί δεν μας πείραζαν αλλά οι δικοί μας οι εσατζήδες από την Κρύα Βρύση [**Η Κρύα Βρύση (παλαιότερη ονομασία τα Βανακούλια) είναι ορεινό χωριό της Θεσσαλίας στον νομό Τρικάλων. Υπάγεται στον Δήμο Μετεώρων**] χτύπησαν ένα αδερφό από έναν Γερμανό και από αντίποινα ο Γερμανός σκότωσε δεκατρείς (13) και αν έβρισκε εκατό (100) εκατό θα σκότωνε. Εμείς φταίγαμε δεν πείραζαν εμείς τους πειράξαμε.

[15:17] **Σ.Ν.** Πότε έγινε αυτό το περιστατικό θέλετε να μας εξηγήσετε; Πως έγινε θέλετε να μας πείτε;

[15:24] **Ζ.Γ.** Σκότωσαν το αδερφό ενός Γερμανού κάποιος εδώ από την Κρύα Βρύση εσατζήδες (**παλαιότερη ονομασία του στρατονόμου είτε αξιωματικού είτε οπλίτη που υπηρετούσε σε κλιμάκια της στρατιωτικής αστυνομίας**) και αυτός για αντίποινα σκότωσε 13 από εμάς

[15:34] **Σ.Ν.** Εσείς πως σωθήκατε;

[15:38] **Ζ.Γ.** Πως σωθήκαμε;

[15:40] **Σ.Ν.** Ο ίδιος εσείς πως σωθήκατε;

[15:44] **Ζ.Γ.** Έφυγα από εκεί που μάζευα πασάλια μόλις έφυγα από εκεί 100 μέτρα τους σκότωσαν αν δεν περνούσε ο γείτονας να με πάρει θα ήμουν σκοτωμένος και εγώ

[15:55] **Ζ.Γ.** Μύλος εδώ, δημόσιος δρόμος και εδώ εμείς απέναντι. Περνάει ένας γείτονας, πριν περάσει, πέρασε κάποιος με Γερμανούς μας είπαν κάτι στα γερμανικά που να καταλάβουμε εμείς; Είμασταν σκυμμένοι μαζεύαμε φασόλια. Περνάει ένας γείτονας, μακαρίτης τώρα πάμε να φύγουμε να πάμε πέρα στα κονάκια στο δάσος

[16:19] **Σ.Ν.** Υπήρχαν δηλαδή σ' εκείνη την περιοχή κήποι και χωράφια;

[16:23] **Ζ.Γ.** Ναι μέναμε στο δάσος σε κονάκια. Του λέω μου είπαν να πάρω και ένα καλάθι ντομάτες να πάω πέρα στα κονάκια. Έχω εγώ κήπο στο σπίτι λέει εκείνο μέτρησε. Μόλις πάμε γύρω στα 100 μέτρα φύγαμε από τον μύλο βλέπουμε μέσα στον μύλο μπουπ μπουπ (εννοεί κρότος μεγάλος θόρυβος) κοιτάμε, ήταν 5 μέσα στον μύλο σκοτώνουν και τους 5 και 5 οι δικοί μας 10. Εμείς το βάζουμε στα πόδια (εννοεί τρέχουν) καμία 30 γυναίκες ήταν στον κατήφορο, ήταν 4:00 η ώρα να πάνε στα κήπια (στους κήπους) να ποτίσουν, τους γυρίσαμε όλους πίσω θα σκοτωνόταν άλλοι 30. Εμείς χάσαμε από το σπίτι μας την θεία μου και έναν αδερφό του πατέρα μου από τους Γερμανούς 2. Τέτοια χρόνια περάσαμε εμείς.

[17:18] **Σ.Ν.** Εκείνη την ημέρα σκοτώθηκαν;

[17:20] **Ζ.Γ.** Εγώ την έχω την ζωή από αυτόν τον γείτονα που πέρασε με πήρε και φύγαμε, θα ήμουν και εγώ στο μέρος (εννοεί θα τον είχαν σκοτώσει σ' εκείνο το σημείο)

[17:27] **Σ.Ν.** Σας βοήθησε, ωραία θέλουμε να μας διηγηθείτε, να αφηγηθείτε τέτοιου είδους περιστατικά, κάποια άλλη ιστορία παρόμοια μ' αυτή που μας περιγράψατε. Θυμάστε κάποιο άλλο περιστατικό όπως αυτό που αφηγηθήκατε;

[17:48] **Ζ.Γ.** Τι να σου πω άλλο; Τι θέλεις;

[17:51] **Σ.Ν.** Άλλη παρόμοια ιστορία θυμάστε;

[17:53] **Ζ.Γ.** Σου είπα αυτά τα χρόνια να μην έρθουν πάλι αν έρθουν. Τώρα παρουσιάζονται χρόνια δεν είναι καλά, δεν έχουμε καλά χρόνια. Τότε ήταν φτωχά τα χρόνια αλλά ήταν καλά. Με το γλέντι με τα τραγούδια με τα πάντα ο κόσμος. Τώρα... και μετά η νέα γενιά τώρα δεν δουλεύει, τα παράτησαν όλα. Εδώ το χωριό μας είχαμε 25.000 γιδοπρόβατα, γελάδια (εννοεί αγελάδες) 30 οικογένειες, αμπέλια όλα που βλέπεις εδώ κουβαλούν αυτοκίνητα Σεπτέμβριο-Οκτώβριο όλη η Ήπειρος από εδώ τροφοδοτούνταν τσίπουρα, κρασιά όλα τώρα είναι όλα ζούγκλα. Τα παράτησαν όλα, δεν δουλεύει κανένας. Δουλεύουν οι Αλβανοί τώρα, οι δικοί μας δεν δουλεύουν, οι Αλβανοί.

[18:43] **Σ.Ν.** Το ξέρατε ότι θα έρθουν οι Γερμανοί;

[18:45] **Ζ.Γ.** Όχι που να ξέρουμε ότι σκότωσαν εδώ πέρα τον αδερφό του Γερμανού, εμείς πειράξαμε αν δεν σκότωναν τον αδερφό του δεν θα είχαμε τέτοια πράγματα, δεν πείραζαν οι Γερμανοί, εμείς φταίμε. Μετά χάσαμε και με τους αντάρτες άλλους καμια 10 δεν είχαμε μόνο τους Γερμανούς περάσαμε πολλά στάδια το υπόλοιπο. Ύστερα μας πήραν τα πρόβατα από επάνω νύχτα

[19:27] **Σ.Ν.** Ποιοι πήραν τα πρόβατα;

[19:29] **Ζ.Γ.** Οι αντάρτες τα πήραν και πήγαν στην Βλαχάβα **[Η Βλαχάβα είναι χωριό της δημοτικής ενότητας (τέως δήμου) Καλαμπάκας, του δήμου Μετεώρων]** μετά ήταν ένας μπάρμπα μου εκεί που ήταν Καπετανίος πήγαν τα αδέρφια του οι μικρότεροι ο Θανάσης και ο Βασίλης που ήταν πιο μικροί, εμείς ήμασταν μεγάλοι και μας τα έδωσαν πάλι μας έλειψαν καμια 15 από 200. Τα πήραν όλα τα κοπάδια οι αντάρτες. Τώρα πως μας έβαλαν στο παιχνίδι αυτό δεν ξέρω.

[20:06] **Σ.Ν.** Οι αντάρτες ερχόταν συχνά στο χωριό;

[20:13] **Ζ.Γ.** Σκότωσαν περίπου 4-5

[20:27] **Σ.Ν.** Πολέμησε κάποιος στο αντάρτικο; Γνωρίζετε κάποιον άνθρωπο που πολέμησε; Θυμάστε ιστορίες από τους αντάρτες;

[20:38] **Ζ.Γ.** Αυτοί που ήταν οι Καπεταναίοι όλοι έφυγαν πέθαναν, δεν έμεινε κανένας, έφυγαν όλοι οι παλιοί, αυτοί που ήταν αντάρτες έχουν φύγει όλοι, πέθαναν όλοι

[21:05] **Σ.Ν.** Μετά που τελείωσε ο πόλεμος;

[21:07] **Ζ.Γ.** Ε μετά εντάξει

[21:09] **Σ.Ν.** Πως ήταν η ζωή;

[21:10] **Ζ.Γ.** Καλά ήταν μετά ησυχάσαμε, καθ' ένας στη δουλειά του καλά ήταν

[21:23] **Σ.Ν.** Ήταν ήσυχη η ζωή;

[21:27] **Ζ.Γ.** Ναι ήσυχη

[21:29] **Σ.Ν.** Μπορούσατε να δουλεύετε

[21:31] **Ζ.Γ.** Δούλευε ο κόσμος τότε σου είπα όλη η Ήπειρος για κρασιά, τσίπουρα από εδώ από το Καστράκι έπαιρναν, τώρα δεν παράγει τίποτα, τώρα τα χωράφια έγιναν ζούγκλα άμα τα δεις δεν τα γνωρίζεις δεν δουλεύει κανένας

[22:00] **Σ.Ν.** Εσείς πότε παντρευτήκατε;

[22:04] **Ζ.Γ.** Εγώ παντρεύτηκα..δεν θυμάμαι ξέχασα (γελάει..)

[22:09] **Σ.Ν.** Θυμάστε κάποια έθιμα που υπήρχαν στους γάμους, στα πανηγύρια; Πως περνούσε ο κόσμος τον ελεύθερο χρόνο; Πως διασκεδάζε; Τι κάνατε; Θυμάστε κάποιο έθιμο;

[22:41] **Ζ.Γ.** Τι κάναμε; Ε γινόταν ο γάμος πλούσιος και τώρα γίνονται οι γάμοι δεν άλλαξε τίποτα

[23:01] **Σ.Ν.** Υπήρχαν πανηγύρια; Διασκεδάζε ο κόσμος;

[23:03] **Ζ.Γ.** Ναι και τώρα έχουμε πανηγύρια όλα τα χωριά έχουν πανηγύρια αλλά όλα τα έθιμα τα παλιά χάνονται σιγά σιγά από την νέα γενιά

[23:21] **Σ.Ν.** Ποιο έθιμο θυμάστε να μας πείτε; Ένα έθιμο που θυμάστε;

[23:27] **Ζ.Γ.** Ε τίποτα τα έθιμα ήταν αναλόγως κάθε χωριό τι έθιμα είχε

[23:34] **Σ.Ν.** Εδώ στο Καστράκι ποια ήταν τα έθιμα;

[23:37] **Ζ.Γ.** Εμείς εδώ στο Καστράκι είχαμε γιορτές, έβγαιναν οι γυναίκες ντυμένες με τα σεγκούνια και χόρευαν δεν υπάρχουν τώρα

[23:53] **Σ.Ν.** Πως γνωρίσατε την σύζυγό σας;

[24:01] **Ζ.Γ.** Α τότε γινόταν προξενιά, τώρα ξέρεις πως παντρεύονται; Τα στέλνουν να σπουδάσουν και ερχόντας (επιστρέφοντας) φέρνουν και σύντροφο με τον σύντροφο λες τι γίνεται; Και αφού παντρεύονται κάνουν και κανένα μικρό χωρίζουν και φέρνουν την οικογένεια στον πατέρα και την μάνα με στενοχώρια με άγχος στις οικογένειες ενώ σε στέλνουν να σπουδάσεις εσύ έρχεσαι με σύντροφο και είσαι 16 χρονών 17, τότε με προξενιά. Ερχόμουν ένα βράδυ στο σπίτι ώρα 1 που έβγαινα έξω και βλέπω 5 προξενητάδες στο σπίτι λέω τον πατέρα μου τί είναι αυτοί; Ήρθαν για προξενιά όλοι, ε πέντε γυναίκες θα πάρω; Μια θα πάρω και από τις πέντε που μου έκαναν προξενιά πήρα αυτή που έχω και σήμερα και δεν έχω παράπονο καλά περάσαμε, δουλέψαμε και οι δύο, φτιάξαμε περιουσία εδώ, ήρθαν τα παιδιά μας από πίσω ενώ τώρα είναι αντίθετα τώρα έχουμε σύντροφο βλέπεις έχει 10 χρόνια και με τον σύντροφο ακόμη ούτε στεφανώνονται, ούτε παντρεύονται ούτε τίποτα. Δεν είναι έτσι που τα λέω; (γελάει..)

[25:38] **Σ.Ν.** Έτσι είναι άλλαξαν τα χρόνια

[25:43] **Ζ.Γ.** Άλλαξαν αλλά δεν είναι καλά χρόνια όμως έτσι

[25:48] **Σ.Ν.** Μετά το προξενιό, από τότε που γνωρίζατε την γυναίκα σας

[25:53] **Ζ.Γ.** Εγώ απολύθηκα από στρατιώτης και έκατσα 5-6 χρόνια σπίτι πήγα 29 χρονών έφτιαξα σπίτι και μετά πήρα απόφαση να παντρευτώ. Τώρα παντρεύονται χωρίς να έχουν τίποτα, ούτε δουλειά να έχουν σίγουρη και παντρεύονται που παντρεύεστε; Και μετά έχουν ανέχεια στο σπίτι και χωρίζουν και κάνουν και παιδιά εκεί είναι το σπουδαίο. Βλέπεις όλα τα νέα τα παιδιά αυτή η δουλειά γίνεται

[26:29] **Σ.Ν.** Εσείς δηλαδή μετά που γυρίσατε από φαντάρος παντρευτήκατε

[26:34] **Ζ.Γ.** Ναι έκατσα και 5 χρόνια, έκανα σπίτι και μετά πήρα απόφαση και παντρεύτηκα πως έτσι; Πρέπει πρώτα να εξασφαλίσεις δουλειά και μετά να παντρευτείς γιατί αν δεν έχεις δουλειά και παντρευτείς πως θα ζήσεις; Παρουσιάζεται ανέχεια οικονομική και φτάνεις σε σημείο να χωρίσεις

[27:07] **Σ.Ν.** Όλοι με προξενιό παντρευόταν εκείνα τα χρόνια;

[27:12] **Ζ.Γ.** Ναι με προξενιό ε σπάνια κάποιος παντρευόταν αλλιώς τότε δεν έβλεπες κορίτσι έξω τώρα έρχονται το πρώι στο σπίτι (γελάει....) η νέα γενιά

[27:30] **Σ.Ν.** Τότε δεν έβγαιναν οι νέοι;

[27:32] **Ζ.Γ.** Τότε να έβλεπες κορίτσια να έβλεπες το βράδυ έξω; Όχι με τίποτα. Τώρα τα πράγματα άλλαξαν

[27:51] **Σ.Ν.** Υπήρχαν αυτοκίνητα στο Καστράκι;

[27:54] **Ζ.Γ.** Αυτοκίνητα τότε όχι

[27:57] **Σ.Ν.** Όταν ήσασταν νέος δεν υπήρχαν αυτοκίνητα;

[27:59] **Ζ.Γ.** Όχι, όταν άνοιξα εγώ το μαγαζί το 1966 πιάσαμε παρέα είχε ένας Φολκςβαγκεν (Volkswagen)Α από τα Τρίκαλα και τους λένε οι άλλοι που πάτε τώρα; Πήγαιναν στην Καλαμπάκα σε μια ταβέρνα όλοι Τρικαλινοί, ε βρήκαμε μια ταβέρνα τώρα ένας Ζιώγας στο Καστράκι λένε καλό κρασί, καλά κρέατα θέλετε να πάμε να γνωρίσετε την ταβέρνα αυτή; Ξεκινάνε από τις 5 το απόγευμα Σάββατο μέχρι τις 11 και έφεραν 40 ανθρώπους και μετά από τις 2 μέχρι το πρωί τους κουβαλούσαν πάλι κάτω. Μετά είχα 40 άτομα μέσα στο μαγαζί και ήταν ένα αυτοκίνητο απ' έξω, δεν υπήρχαν αυτοκίνητα

[28:39] **Σ.Ν.** Εσείς; Είχατε αυτοκίνητο; Πότε αγοράσατε;

[28:41] **Ζ.Γ.** Όχι, όχι δεν είχα αυτοκίνητο καθόλου

[28:44] **Σ.Ν.** Ποτέ δεν αγοράσατε αυτοκίνητο;

[28:45] **Ζ.Γ.** Μετά, πήρα μετά τα παιδιά, δεν πήρα αυτοκίνητο δεν πήρα γιατί δεν είχα δουλειά δεν μπορούσα που να το πάρω; Έφτανα πέρα στην Καλαμπάκα με το λεοφωρείο το έπαιρνα εδώ από την πλατεία, πήγαινα ψώνιζα, έπαιρνα ταξί ερχόμουν εδώ δεν είχα ευκαιρία ούτε να διαβάσω, ούτε να πάρω δίπλωμα τίποτα

[29:07] **Σ.Ν.** Όταν θέλατε να πάτε στον γιατρό; Υπήρχε νοσοκομείο κοντά;

[29:12] **Ζ.Γ.** Στο γιατρό πηγαίναμε με τα πόδια στην Καλαμπάκα, φέρναμε εδώ στο σπίτι, τον έφερνα εδώ τον γιατρό

[29:21] **Σ.Ν.** Υπήρχε γιατρός ή νοσοκομείο στην Καλαμπάκα;

[29:25] **Ζ.Γ.** Υπήρχε ναι, όλους τους γιατρούς εδώ τους είχα πελάτες. 50 γιατροί είχαν τα Τρίκαλα και οι 50 εδώ ήταν κάθε εβδομάδα όλοι. Ήταν οι παλιοί όλοι οι άνθρωποι της διασκέδασης, έβγαιναν έξω

[29:54] **Σ.Ν.** Έβγαινε ο κόσμος δηλαδή έξω στις ταβέρνες;

[29:57] **Ζ.Γ.** Τώρα όμως οι νέοι δεν βγαίνουν, τώρα έχουμε τον τουρισμό

[30:12] **Σ.Ν.** Πότε ξεκίνησε ο τουρισμός στο Καστράκι;

[30:17] **Ζ.Γ.** Στο Καστράκι ξεκίνησε ο τουρισμός το 1956 άρχισε σιγά σιγά, πρώτα ερχόταν στην Καλαμπάκα οι Γαλλίδες τις παίρναμε με τα άλογα τις πηγαίναμε πάνω στα Μετέωρα, μετά από το 1956 ξεκίνησε ο τουρισμός σιγά σιγά έφτασε εκεί

[30:41] **Σ.Ν.** Πως ερχόταν; Με λεωφορεία ερχόταν οι τουρίστες;

[30:47] **Ζ.Γ.** Με το τρένο ερχόταν στην Καλαμπάκα

[30:53] **Σ.Ν.** Και μετά για να επισκεφθούν τα Μετέωρα; Πώς πήγαιναν στα Μετέωρα;

[30:59] **Ζ.Γ.** Τους πηγαίναμε εμείς με τα άλογα δεν σου είπα; Τους παίρναμε και τους πηγαίναμε

[31:04] **Σ.Ν.** Υπήρχαν οδηγοί που βοηθούσαν, ξεναγούσαν τον κόσμο στα Μετέωρα;

[31:10] **Ζ.Γ.** Όχι δεν υπήρχαν ξεναγοί δεν υπήρχαν τίποτα, τους παίρναμε με τα άλογα, τους πηγαίναμε και το βράδυ έφευγαν με το τρένο πάλι στην Αθήνα

[31:22] **Σ.Ν.** Τα Μετέωρα θυμάστε πώς ήταν τα χρόνια εκείνα;

[31:27] **Ζ.Γ.** Πως.. τα θυμάμαι εγώ μεγάλωσα στα Μετέωρα

[31:30] **Σ.Ν.** Πως ήταν τα Μετέωρα;

[31:32] **Ζ.Γ.** Τα Μετέωρα τότε πήγαινες με ανεμόσκαλα ψηλά και την τραβούσαν δεν υπήρχαν σκάλες όπως τώρα

[31:44] **Σ.Ν.** Από τα μονοπάτια περνούσε ο κόσμος;

[31:47] **Ζ.Γ.** Ναι και στο μοναστήρι ψάρια να πας με την ανεμόσκαλα ανέβαινες ψηλά, παράθυρο έμπαινες μέσα την τραβούσε το βράδυ και έμπαινες μέσα

[32:08] **Σ.Ν.** Υπήρχαν πολλοί τουρίστες;

[32:10] **Ζ.Γ.** Ε όχι όπως είναι τώρα, όχι ερχόταν με το τρένο, ερχόταν Γάλλοι, Εγγλέζοι (εννοεί Άγγλοι)

[32:27] **Σ.Ν.** Από το εξωτερικό ερχόταν περισσότερο;

[32:30] **Ζ.Γ.** Ναι από έξω, εδώ έρχονται από όλα τα κράτη. Μόνο αυτά που έχουν πόλεμο δεν έρχονται οι Ρώσσοι, Ισραηλίτες και τώρα έχουν δυσκολέψει με την ακρίβεια που παρουσιάστηκε δεν είναι καλή η ακρίβεια. Ο κόσμος τώρα οικονομικά δυσκολεύεται το βλέπω από την δουλειά μας και εμείς το ίδιο και αυτή η ακρίβεια τη βλέπω να συνεχίσει όπως πάνε τα πράγματα. Υπάρχει έλλειψη έχουμε μείωση στα αγαθά όχι να αυξηθούν

[33:37] **Σ.Ν.** Ο τουρισμός δηλαδή πήγαινε καλύτερα όταν ήσασταν νέος;

[33:41] **Ζ.Γ.** Ναι, καλύτερα

[33:46] **Σ.Ν.** Σας ευχαριστούμε πολύ

[33:48] **Ζ.Γ.** Και εγώ σας ευχαριστώ